

AİLE HEKİMLİĞİ VE ACİL SERVİSTE RUHSAL BOZUKLUKLARIN YÖNETİMİ

Editör

Nermin GÜNDÜZ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-605-258-631-0
Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Aile Hekimliği ve Acil Serviste Ruhsal Bozuklukların Yönetimi
Yayıncı Sertifika No 25465
Baskı ve Cilt Özyurt Matbaacılık

Editör Nermin GÜNDÜZ
Bisac Code MED045000

Yayın Koordinatörü Yasin Dilmen
DOI 10.37609/akya.1116

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özel leştirilmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

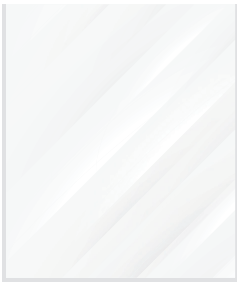
ÖNSÖZ

Bir bilim dalı olarak, tıp hiç şüphesiz ki tüm bilim dallarının içerisinde en sanatsalı ve sanatların ise en bilimselidir. Pek çok 'ANTI' akımlara karşı savaşıarak uzunca bir yolculuktan geçmiş olan, her ne kadar tıbbın öteki çocuğu da olsa psikiyatrinin bu sıfatları en çok hak eden bilim dalı olduğunu söylemek çok da haksız olmayacaktır. Sosyolojik, biyolojik, psikolojik ve toplumsal pek çok alana zenginlik katan psikiyatri bilimi aynı zamanda sinema, tiyatro ve pek çok kitaba da ilham kaynağı olmuştur. Ne yazık ki tüm bu zengin özelliklerine rağmen psikiyatri tıp eğitiminde hak ettiği yeri bulamamıştır. Psikiyatri ve ruhsal hastalıklar en fazla damgalanan ve ötekileştirilen olmuşlardır. Damgalama hem diğer tıbbi alanlar hem de toplumsal alanlarda sürmekte. Hem ruhsal hastalıkların tanınırlığını arttırmak hem de damgalamanın önüne geçilmesini sağlamak biz ruh sağlığı çalışanlarının birincil görevi olmalıdır. Bu amaçla bu kitapta aile hekimliği ve acil servis klinik pratiğinde sık karşılaşılan ruhsal bozuklukların ilgili branş hekimlerince tanınmasını kolaylaştırmak ve tedavi yönetiminde bu hekimlere düşen sorumlulukların paylaşılması hedeflenmiştir.

Doktor Öğretim Üyesi Can Özlü'nün başlattığı proje ile Türkiye'de farklı klinik disiplinlerden 2000 hekime ulaşılmıştır. Bu kitap ise bu projenin **RUH SAĞLIĞI** ayağını oluşturmaktadır. Bu amaçla Türkiye'nin pek çok farklı ilinde görev yapmakta olan uzman ve akademisyen psikiyatri hekimleri ile bir araya gelinmiştir. Bu zor görev kısa süre içerisinde yazarlar tarafından başarıyla sonlandırılmıştır.

Kitabın yazım aşamasında her türlü desteğini esirgemeyen değerli arkadaşım Dr. Can Özlü'ye, akademik alanda desteklerini her zaman hissettiğim ablam Yasemin Özatik ve ağabeyim Orhan Özatik'e ve tıp eğitimim boyunca yol arkadaşlarım canım annem ve babama sevgilerimi sunuyorum.

Nermin GÜNDÜZ

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Kötü Haber Verme	1
	<i>Zeynep YILDIZ AKBEY</i>	
Bölüm 2	Zor Hasta ile İletişim Kurma	11
	<i>Hüseyin Şehit BURHAN</i>	
Bölüm 3	Psikolojik Dayanıklılık, Stres ve Öz Bakım	23
	<i>Alişan Burak YAŞAR</i>	
Bölüm 4	Sağlıkta Şiddet ve Olası Psikiyatrik Yansımaları	35
	<i>Yunus HACİMUSALAR</i>	
Bölüm 5	Deliryum.	45
	<i>Gökhan ÖZPOLAT</i>	
Bölüm 6	Kadınlarda Hormonal Döngü ile İlişkili Ruh Sağlığı Sorunları	61
	<i>Hatice TURAN</i>	
Bölüm 7	Sinirlilik Şikayeti ile Gelen Hastalarda Olası Psikiyatrik Bozukluklar Ve Birinci Basamakta Tedavi Yaklaşımları	77
	<i>Şakir GİCA</i>	
Bölüm 8	Uykusuzluk Şikayeti ile Gelen Hastada Olası Psikiyatrik Bozukluklar ve Birinci Basamakta Tedavi Yaklaşımları	91
	<i>Cansu ULAŞ</i>	
Bölüm 9	Acil Servis ve Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerine Psikiyatrik Şikayetlerle Başvuran Hastalarda Öykü Alma ve Ruhsal Durum Muayenesinin Temel İlkeleri	103
	<i>Sinay ÖNEN</i>	
Bölüm 10	Geriatrik Hastalarda Sık Görülen Ruhsal Bozukluklar ve Tedavi Yönetimleri	119
	<i>Aslı BEŞİRLİ</i>	
Bölüm 11	Acil Servis ve Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Öz Kısıyım Girişimine Yaklaşım	133
	<i>Mehmet Hamdi ÖRÜM</i>	
Bölüm 12	Major Depresif Bozukluk Tedavisinde Birinci Basamak Hekimlerin Rolü ve Tedavi Yönetiminde Sık Kullanılan Öneriler	145
	<i>Elif ÖZCAN TOZOĞLU</i>	
Bölüm 13	Acil Servis Şartlarında Bipolar Bozukluk Hastalarına Yaklaşım	159
	<i>Pınar ERASLAN</i>	

Bölüm 14	Acil Servis, Psikiyatri Dışı Klinikler ve Hasta Nakil Araçlarında Hasta Tespitinde Hekim ve Diğer Sağlık Personelinin Sorumlulukları	175
	<i>Elvan ÇİÇEKÇİ</i>	
Bölüm 15	Acil Servise Başvuran Psikotik Bozukluk Tanılı Hastaların Tedavi Yönetimi	193
	<i>Veysel DOĞAN</i>	
Bölüm 16	Psikomotor Ajitasyon Nedir? Nasıl Yönetilir?	201
	<i>Ömer NART</i>	
Bölüm 17	Doğum Ardı Başlangıcı Depresyonun Tanınması ve Tedavi Yönetiminde Birinci Basamak Hekimlerine Yönelik Öneriler.....	211
	<i>Emine Merve AKDAĞ</i>	
Bölüm 18	Acil Psikiyatrik Durumlarda Tedavi	233
	<i>Ersin UYGUN</i>	
Bölüm 19	Madde Kullanım Bozuklukları ve Bu Bozukluklara Yaklaşım	245
	<i>Elif Aktan MUTLU</i>	
Bölüm 20	Alkol Kullanımı ile İlişkili Psikiyatrik Bozuklukların Tanınması ve Bu Bozukluklara Yaklaşım.....	271
	<i>Hanife YILMAZ ÇENGEL</i>	
Bölüm 21	Gebelik ve Ruhsal Hastalıklar	297
	<i>Murat Serkan YILDIRIM</i>	
Bölüm 22	Onkolojik Psikiyatri.....	321
	<i>M. Batuhan AYIK</i>	
Bölüm 23	Nörolojik Hastalıklar ve Psikiyatri	333
	<i>Mehmet Alper ÇINAR</i>	
Bölüm 24	Kronik Ağrılı Bozukluklar ve Psikiyatri.....	351
	<i>Özgül KARAASLAN</i>	
Bölüm 25	Anksiyete Bozukluklarının Tanınması ve Yönetimi.....	363
	<i>Dilek ÇAĞLAR TETİK</i>	
Bölüm 26	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Somatoform Bozukluklar.....	381
	<i>Pelin TAŞ DÜRMÜŞ</i>	
Bölüm 27	Acil Servise Cinsel Travma Nedeni ile Başvuran Hastaya Akut Dönemde Yaklaşım	391
	<i>Rümeysa TAŞDELEN</i>	
Bölüm 28	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Obsesif Kompulsif Bozukluğun Tanınması ve Tedavi Yönetimi	409
	<i>Celaleddin TURGUT</i>	
Bölüm 29	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Yeme Bozuklukları.....	423
	<i>Nevlin ÖZKAN DEMİR</i>	

Bölüm 30	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Cinsel İşlev Bozulukları.....	433
	<i>Sertaç ZENGİL</i>	
Bölüm 31	Birinci Basamakta Antidepresan Kullanımları	453
	<i>Onur GÖKÇEN</i>	
Bölüm 32	Afetlerde Psikiyatrik İlk Yardım.....	469
	<i>Ayşegül TAŞDELEN KUL</i>	
Bölüm 33	Travma ve İlişkili Ruhsal Bozukluklar	481
	<i>İbrahim GÜNDOĞMUŞ</i>	
	<i>Mehmet Sinan AYDIN</i>	
Bölüm 34	Toplum Ruh Sağlığı Hizmetleri.....	491
	<i>Neslihan SEVİL</i>	
Bölüm 35	Psikiyatrik Hastalıklara Yönelik Damgalama.....	503
	<i>Handan NEZE</i>	
Bölüm 36	Yas Sürecine Klinik Yaklaşım	515
	<i>Murat Serkan YILDIRIM</i>	
Bölüm 37	Aile İçi Şiddet ve Ruhsal Yansımaları	533
	<i>Feyza ÇELİK</i>	
Bölüm 38	Demanslı Hastaya Yaklaşım	555
	<i>Seda TÜRKİLİ</i>	
Bölüm 39	Endokrinolojik Hastalıklar ve Psikiyatri	569
	<i>Erdoğdu AKÇA</i>	